

Cristòfor Colom, El llibre de les Profecies, el pare Gorriti i Navarra (1)

Per: Jordi Salat

Font:

<http://vernaclistes.blogspot.com/>

(Valle de Baztan. Navarra. Euskal Herria)

Cristòfor Colom va escriure un llibre, així s'accepta oficialment, que és conegut com a "El Llibre de les Profecies». El seu títol original és molt més llarg; diu així: « Llibre col·lecció d'autoritats, dites, sentències i profecies al voltant de la recuperació de la Santa Ciutat i de la muntanya de Déu, Sió, i al voltant de la invenció i conversió de les illes de l'Índia i de totes les gents i nacions als nostres reis hispans»

Aquest llibre planteja molts enigmes: Quin era l'autèntic títol original? En quina llengua va ser escrit originalment? A quins reis es refereix quan diu "els nostres reis" hispans? Hispània era un concepte geogràfic o polític? Quantes nacions integraven Hispània? Quines eren les característiques culturals d'Hispania? La tradició ens diu que el rei d'Hispania era Túbal-Caím i que tenia el seu lloc o centre natural en els Pirineus (Euskadi-Navarra, Andorra, Catalunya-Aragó, Occitània-Provença) i que no era pas a la Meseta on es troba Madrid. Qui era aquest rei Túbal-Caím? Era rei de les nacions camites? Qui era Cam? A la Bíblia , en concret al Gènesi 9-11 se'ns diu que Cam va ser maleït per Jahvé a ser esclau del seu germà Sem per haver vist la «nuesa» de Noé. S'ha d'interpretar la "nuesa" com a "coneixement"? Quin era aquest coneixement? Qui era Jahvé? Pot ser que Déu, que es bondat i amor, maleeixi a un ésser humà com és el cas de Cam?

Aquest llibre, del qual també n'és un enigma les pàgines que n'han estat arrencades (què s'hi deia, qui les va arrencar i per què?) va ser escrit per Cristòfor Colom l'any 1501. O on va ser escrit? Es creu que va ser escrit a la ciutat de Granada. Aquest llibre va ser enviat per Colom a un monjo que es deia "Gorriti"(A vegades es diu "Gorrício"). Qui era aquest monjo d'on era? He fet aquest pregunta a moltíssims estudiosos de la vida de Colom i he rebut respostes diverses,

cap documentació. Alguns, que consideren que Colom era genovès, m'han dit que pel seu nom deuria ser un monjo italià. Però, és que Colom, jo no crec que fos italià, sinó que penso que era català. S'han trobat referències a escrits de Colom en català (La carta a Lluís de Santàngel) i cap constància de que hagués escrit mai en italià. D'altra banda ningú ha trobat cap constància a Itàlia de l'existència d'una família anomenada Gorritio.

Vaig deixar-me de plantejar-me la pregunta sobre el monjo "Gorritio" durant bastants anys i la tenia guardada en el meu, diguem-ne "arxiu mental", com una peça d'un puzzle que no troba on encaixar-se. Ha estat amb la lectura del llibre d'Ander Izagirre «Cuidadores de mundo» que se m'ha activat novament, quan hi he llegit el nom de "Casa Gorrienea" de Bozate (Navarra. Euskal Herria). Després de llegir el que es diu en aquest llibre, se m'ha acudit de pensar que el monjo a qui va donar Cristòfor Colom el llibre escrit per ell, «El Llibre de les Profecies" podia ser un "Gorriti" navarrès, o sigui, al meu entendre: basc d' Euskal Herria.

Ha estat, concretament, al llegir el capítol « La voz de los Agotes» ,en el que s'ens parla de l'ètnia maleïda ("los agotes") que van habitar a Bozate, en el Valle de Baztan i que van ser uns habitants instal·lats a les valls de Navarra, originaris d'Occitània i Catalunya que fugien de les repressions contra els càtars o cristians albigesos degut a la croada del segle XIII. Em fixo també en que el nom "Albi" de la ciutat Occitana i de terres catalanes de Lleida, és present a llocs i en cognoms propis d'Euskal Herria.

En el llibre llegeixo això: «Esas gentes, instaladas desde la Edad Media en el gueto de Bozate (en el pueblo de Arizkun, en el Valle de Baztán) sufrieron el desprecio y las marginaciones hasta bien entrado el siglo XX. "Somos hijos de una raza maldita – dice el escultor Xabier Santxotena, descendiente de agotes-».

Aquest escultor és el que ha fet una casa museu amb el nom de "Casa Gorrienea" a Bozate. Veig en el mapa que es troba a prop del municipi d'Erratzu.

Recordo al Pirineu català, a prop del Canigó es troba un municipi anomenat "Erra"(en francès "Erre") en el qual també hi havia un poble considerat maleït anomenat "Cagots". Se'm fa evident que els "agotes" euskalduns navarresos i els "cagots" catalans i occitans són la mateixa gent i per tant la mateixa cultura. Jo relaciono aquesta cultura amb la dels camites i recordo la maledicció de Jahvé de la qual es fa ressò la Bíblia (Gènesi, 9 -11). Els «cagots» se'ls distingeix perquè tenen les orelles sens lòbul. Quan ho vaig llegir, ara fa més de vint anys, si no ho recordo malament en un llibre de Joan Llach que parlava de mitologies dels Pirineus, cultura egípcia, càbala i alquímia, va cridar-me l'atenció de manera especial perquè jo tinc la meva orella esquerra sense lòbul.

He cercat a google el mot "gorriti" i m'he trobat una illa al Carib o mar de Les Antilles, illes descobertes per Colom, que porta aquest nom " Isla Gorriti". Em pregunto: Qui li va posar aquest nom? Sembla que el nom li van posar en el segle XVIII. Per tant, al meu entendre, no hi ha cap relació amb Colom i la Descoberta del Nou Món en el segle XV. També he trobat "Gorriti" com a cognom de bascos en diverses ocasions; entre aquestes, un que correspon a un famós organista de Navarra anomenat Felipe Gorriti i com a títol d'una cançó «Gorriti Aztia» del grup de música basc «Pirritx eta Porrotx».

Em pregunto què deu voler dir "Gorrienea". El mot "gorri" en èuscar vol dir "roig" però "enea" no ho sé. Curiosament, o per allò que també se'n diu "coincidències significatives" o "sincronies", per fer servir un terme del psicòleg C.G. Jung, quan vaig a classe d'èuscar la profesora explica que la traducció al català del mot "enea" vindria a ser "Can" (Casa d'en). O

sigui que “Gorritienea” voldria dir “Casa d’en Roig” , “Casa Vernella” o “Can Roig”. Se m’acut pensar si pot tenir alguna relació amb allò que situa el naixement de Colom amb un lloc anomenat “Terra Rubra” (Terra Roja), però no se m'acut cap resposta.

També se m’acut pensar que “El Llibre de les Profecies” se’ns diu que va ser escrit o donat per Colom al pare Gaspar Gorritio a Granada, i que el nom original de Granada era “iliberis” ,un mot que també és basc. Podria ser iber però l’iber i el basc tenen tant en comú que n’hi ha qui diu que són la mateixa llengua. Una llengua “camita” o “semita” vet aquí la pregunta que em faig. El cas és que “ili-beris” podria ser un nom basc que podria significar “Ciutat Nova” o quelcom relacionat amb la “Lluna Nova”. («ilargi» vol dir «Lluna»; «Berri» vol dir «Nou».

D’altra banda , se’m fa evident que la lletra “o” del final de la paraula “Gorritio” , és una afegit propi dels qui parlen en llengua castellana, llengua coneguda internacionalment com a "llengua espanyola" degut a una determinada concepció d'Espanya basada en la confusió de la castellanitat amb l'espanyolitat a fi d'esborrar de la Realitat, les cultures vernacles que es volen dominar i anorrear. Una concepció, políticament contrària al respecte que s'ha de tenir per la diversitat de pobles naturals i psicològicament pròpia d'una neurosi narcisista.

Exemples, d'aquests acabats en "o", a més de "Gorriti" convertit en "Gorritio", en tenim amb altres cognoms com “Colom” convertit en “Colomo”; “Amat” convertit en “Amato” i “Cabot” convertit en “Caboto”.